

tala i Condamina, da ideja šeola nije bila toliko razvijena, pa zato i nije podavala čovjeku toliko utjehe. Spominje i tumačenje Podechard-a, koji distingvira pojam nefeš (duša) od ruah (duh ili dah), pa za ovaj posljednji drži da nije u značenju potpuno identičan s pojmom nefeš. Nefeš je po njegovu mišljenju ono što živi i nakon smrti čovjekove i dolazi u šeol, dok je ruah samo dah života. Međutim ni ovo ga rješenje ne zadovoljava kao ni rješenje Tobaca, spomenuto kao posljednje, da Ecclesiastes nije znao za besmrtnost duše u kršćanskom smislu, jer bi dolazilo u protivštinu s riječima iste knjige (12, 7): »I prah se vrati u zemlju svoju odakle bijaše, i duh pođe natrag k Bogu koji ga je dao.« Značajno je da ne spominje onoga rješenja koje izgleda najvjerojatnije, naime, da sveti pisac u 3. 19—21 crta prilike ljudskog života, gdje se čini da ljudi u praksi žive tako, kao da nema nikakve razlike između njihova i životinjskoga svršetka i kao da nitko ne vodi računa o tom, da čovječiji duh ide gore, a životinjski dolje.

Govoreći o Pjesmi nad pjesmama, opredjeljuje se za tumačenje u smislu alegorijske parabole; govori o knjizi Mudrosti i napokon o knjizi Crkvenici, gdje usvaja mišljenje, da je originalno napisana u hebrejskom jeziku, ali različitom od onog hebrejskog teksta, koji pretstavlja retroverziju iz LXX prijevoda natrag na hebrejski.

Naposljedku dodano je poglavlje o općem poimanju mudrosti, što je sadržano u 4 knjiga koje se vulgarno sve pripisuju Salomonu, a to je: a) nauk o čovječjoj i Božjoj mudrosti; b) nauk o Bogu te odnosu između Boga i svijeta; c) nauk o čovjeku; d) pouke o moralnom redu.

U cijelosti govoreći, ovaj je priručnik introdukcije veoma pregledan, na savremenoj visini te zgodan za opću orijentaciju u biblijsko-introaktivnim pitanjima. U njegovoj se redakciji sasvim odražuje duh stručnjaka papinskog Biblijskog Instituta u Rimu, koji je kroz svojih već blizu 30 godina mnogo učinio na području preporoda biblijskih studija određujući im pod neposrednim nadzorom najvišeg ugleda crkvenog učiteljstva siguran pravac.

Dr. J. Oberški.

Speculum conscientiae in usum sacerdotum, praesertim eorum, quibus cura animarum est. Autore Aloysio Schlör. Editio secunda Požegae in Slavonia 1938. Typis Antonij Kurtnaker Grafika. Prima editio Zagrebiae 1851. Typis Francisci Suppan. Naklada Dobre Štampe zadruga u Slav. Požegi, cijena Din. 3.— bez poštarine.

To je naslov knjižici, izašloj netom na 36 stranica finog tankog papira, koja se lako može staviti u svećenički brevijar a kojom je zadruga Dobre Štampe obnovila nakon više desetljeća jedno izvrsno svećeničko djelo. Narudžbe prima spomenuta zadruga. Štampano je nepromijenjeno tek su dodana dva dodatka: krasna pjesma Ad quem diu suspiravi... i notica o svrsi duhovnih vježbi. Drugo izdanje ima odobrenje duhovnog stola zagrebačke nadbiskupije te se može toplo preporučiti svim svećenicima i klericima.